

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Поляков М.В.

«10» 09 2020 р.

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

рівень вищої освіти другий (магістерський)

спеціальність 032 Історія та археологія

галузь знань 03 Гуманітарні науки

Схвалено:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

від 10.09. 2020 р., протокол № 1

**Дніпро
2020**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедрою історіографії, джерелознавства та архівознавства.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «21» грудня 2017 р., прот. № 6 (перша редакція)
- від «21» лютого 2019 р., прот. № 9 (зміни до ОПП для набору 2019/2020 н.р.);
- від «10» вересня 2020 р., пр. № 1 (редакція №2).

3. Розробники (робоча група):

Журба Олег Іванович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства;

Святець Юрій Анатолійович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України;

Бойко Олег Вікторович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри східноєвропейської історії;

Додух Валерій Миколайович, здобувач вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, 1-й курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія».

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

1. Вчена рада факультету/центру: протокол № 11 від «26» червня 2020 р.

Голова Вченої ради (С.І. Світленко)

2. Рада з якості ДНУ: протокол № 1 від «08» 09 2020 р.

Голова РЗЯВО (О.О. Дробахін)

Рецензії-відгуки стейкхолдерів (за наявності):

1. Роботодавці:

1. Голубчик Лідія Миколаївна – директор Дніпропетровського обласного центру з охорони історико-культурних цінностей Управління культури національностей і релігій Дніпропетровської обласної державної адміністрації, заслужений працівник культури України.
2. Капустіна Надія Іванівна – директор КП Дніпровської міської ради «Музей історії Дніпра», заслужений працівник культури України.
3. Легостаєва Олена Олександрівна – в.о. директора Державного архіву Дніпропетровської області.
4. Киструська Ніна Володимирівна – провідний науковий співробітник Державного архіву Дніпропетровської області, директор. У 1996–1998 рр. – начальник Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України. Директор Державного архіву Дніпропетровської області (1998 – 2015), заслужений працівник культури України.

2. Здобувачі вищої освіти:

1. Фролова Вікторія – Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 1-й курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія».
2. Барабан Ірина – Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 1-й курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія».
3. Харченко Зоріна – Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 1-й курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 032 Історія, ОП «Історія та археологія».

**Профіль освітньої програми зі спеціальності
032 Історія та археологія**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет історичний Кафедра історіографії, джерелознавства та архівознавства Кафедра історії України Кафедра всесвітньої історії Кафедра східноєвропейської історії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and Professional Program «History and archeology»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр з історії та археології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: магістр Спеціальність: Історія та археологія Освітня програма: Історія та археологія
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Degree: MSc Specialty: History and archeology Educational Program: History and Archeology
Професійна кваліфікація	не надається
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми Історія та археологія спеціальності 032 Історія та археологія другий (магістерський) рівень серія – УД, № 04010057, від 25.02.2019 р. Термін дії – до 01.07. 2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Форми навчання	Денна, заочна
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії – до 01.07. 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері історії та археології, набуття компетентностей, необхідних для досліджень історичних процесів, самостійної науково-дослідної та практичної діяльності у галузі історичної науки, культури, охорони культурної спадщини.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія Об’єкти вивчення та діяльності: історичні процеси та явища, проблеми сучасного виробництва історичного знання та інструменталізації історії в суспільних практиках. Цілі навчання: - засвоєння спеціалізованого концептуального знання, що включає сучасні наукові здобутки у сфері історії та археології і є основою для оригінального мислення та проведення наукових, експертних досліджень; - вироблення здатності розв’язувати складні задачі у широких мультидисциплінарних контекстах та вирішувати проблеми у сфері історії та археології в нових середовищах за наявності обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності; - формування навичок щодо управління складними робочими процесами, які потребують нових стратегічних підходів. Теоретичний зміст предметної області: історичні процеси, історичні джерела, історіографія, археологія, історіософія, проблеми історичного пізнання, методологія історії, методи історичного дослідження, проблеми історичного пізнання, охорона культурної спадщини, історична культура суспільства, інструменталізація історії. Методи, методики та технології: загальнонаукові, загальноісторичні та спеціальноісторичні дослідницькі методи, методики публічної історії. Інструменти та обладнання: Інструментарій сучасних інформаційних технологій в історичній науці, менеджерській та просвітницькій діяльності.
Орієнтація освітньої програми	Програма має академічну та прикладну орієнтацію. Наукова орієнтація визначена напрямками досліджень випускових кафедр: історія України, всесвітня історія, історіографія, археологія, джерелознавство та архівознавство, історія Східної Європи.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта за спеціальністю 032 Історія та археологія. Ключові слова: історія, історичне дослідження, методи історичного пізнання, археологія, сучасна історіографія, історіософія, історична культура, історична політика.
Особливості програми	Унікальність та особливість програми полягає в тому, що вона орієнтована на засвоєння здобувачами вищої освіти здобутків світової та вітчизняної історичної науки, сучасних методів видобування та використання нового знання, на його самостійну, творчу, фахову інтерпретацію та освоєння методів формування історичної культури суспільства.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010: 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів; 2441.1 – антрополог;

	2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф.
Подальше навчання	Можливість продовження навчання на третьому (освітньо-науковим) рівні вищої освіти для здобуття ступеню доктора філософії.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване та самонавчання. Студент має можливість обирати предмети. Форма занять – лекції, семінари, самостійна робота. Теоретичні знання підкріплюються практиками.
Оцінювання	Письмові екзамени, заліки, поточне оцінювання, захист звіту з практики, курсової та кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні проблеми в галузі історії та археології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел, аналізу і синтезу існуючих та генерування нових ідей у процесі наукової роботи. ЗК2. Навички спілкування з колегами, академічним товариством та громадськістю на національному та міжнародному рівнях. ЗК3. Здатність працювати як у групі, так і автономно, несучи відповідальність за результати роботи. ЗК4. Здатність організовувати індивідуальну та колективну наукову роботу, працювати в умовах обмеженого часу і ресурсів, адаптуватися та діяти в нових ситуаціях. ЗК5. Здатність дотримуватися етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів, а також ставитися із повагою до національних та культурних традицій, способів роботи і мислення інших. ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК7. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)	ФК1. Здатність орієнтуватись в сучасній історіографічній ситуації, адекватно обирати та використовувати її надбання при постановці та вирішенні складних актуальних наукових проблем. ФК2. Компетентність у виборі теоретико-методологічного інструментарію наукового дослідження. ФК3. Критичний аналіз актуальних проблем археології, архівознавства, вітчизняної та всесвітньої історії. ФК4. Навички опанування і застосування різних жанрів і видів академічного письма. ФК5. Здатність до самостійного аналізу фахової інформації. ФК6. Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя. ФК7. Здатність організовувати наукові дискусії та публічні заходи, брати в них активну участь. ФК8. Здатність здійснювати історичні дослідження з обраної проблеми, використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук та інформаційних технологій.
7 – Програмні результати навчання	

	ПР1. Володіти ґрунтовними знаннями предметної області в галузі історії та археології. ПР2. Знати теоретико-методологічний інструментарій сучасної історичної науки. ПР3. Знати стан сучасної світової та вітчизняної історичної науки, її актуальні напрямки, концепції, дискусійні поля. ПР4. Усвідомлювати роль історичної науки в формуванні історичної культури суспільства, вихованні сучасної творчої людини. ПР5. Адекватно та ефективно використовувати фаховий дослідницький інструментарій (термінологію, методи, дослідницькі прийоми). ПР6. Вміти проводити пошук, обробку та критичний аналіз історичної інформації. ПР7. Шукати і визначати проблему, мету, завдання дослідження, обирати ефективні шляхи їх виконання. ПР8. Вміти кваліфіковано відображати й презентувати результати професійної діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій. ПР9. Вміти вільно і доступно доповідати про результати досліджень письмовими, усними та візуальними засобами. ПР10. Володіти навичками фахового спілкування (участь у дискусіях, семінарах, презентаціях, конференціях). ПР11. Виявляти самостійність і соціальну відповідальність при виконанні функціональних обов'язків. ПР12. Ефективно планувати час для отримання необхідних результатів в навчанні та науковій діяльності. ПР13. Дотримуватися етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: - відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності; - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; - моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; - впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для

	кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання курсових та дипломних робіт, пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови вивчення студентом української мови.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен	1
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3	диф. залік	1
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Етнополітика	3	диф.залік	1
ОК 2.2	Теорія і практика сучасної історіографії	6	екзамен	1
ОК 2.3	Методологія історії	3	екзамен	2
ОК 2.4	Історична інформатика	4	екзамен	1
ОК 2.5	Історіософія історії України	3	екзамен	1
ОК 2.6	Історія археологічної думки	3	екзамен	2
ОК 2.7.	Модернізація радянського суспільства: історичний аспект	3	диф. залік	1
ОК 2.8	Курсова робота	3	диф. залік	1,2
ОК 2.9	Виробнича практика: науково-дослідна	9	диф. залік	3
ОК 2.10	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	21	захист кваліфікаційної роботи	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2	5	диф. залік	2
ВК 3	Дисципліна 3	5	диф. залік	2
ВК 4	Дисципліна 4	5	диф. залік	2
ВК 5	Дисципліна 5	5	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

Примітка: здобувачам вищої освіти пропонується провести вибір навчальних дисциплін на основі двох переліків вибірових компонент:

- **університетський вибіровий каталог (УВК)**, що складається із загальноуніверситетського переліку дисциплін, на основі якого здійснюється вибір дисциплін для формування загальних компетентностей ОП, соціальних навичок та світогляду за власним уподобанням. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету.
- **факультетський вибіровий каталог (ФВК)** – навчальні дисципліни галузево-професійного спрямування зі спеціальностей факультету, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань та навчальні дисципліни професійного спрямування (програмні вибірові компоненти), що дозволяють отримати поглиблену підготовку за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності. На основі засвоєння дисциплін із факультетського каталогу формуються загально-професійні або фахові компетентності. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету/ факультету.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 2.1, ОК 2.2, ОК 2.4, ОК 2.5, ОК 2.7; ОК 2.8	8	15
	2	ОК 2.3, ОК 2.6; ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4. ВК 5	7	
2	3	ОК 2.9, ОК 2.10	2	2

Послідовність засвоєння компонент ОП

Компонент освітньої програми	Наявність передумов до вивчення
ОК 1.1	базові знання з написання курсових робіт, історіографії та джерелознавства
ОК 1.2	базові знання з англійської мови
ОК 2.1	базові знання з етнології та історичній географії
ОК 2.2	базові знання з історіографії та історичної політики
ОК 2.3	базові знання з історіографії та філософії, ОП 2.2, ОП 2.4, ОП 2.5, ОП 2.6
ОК 2.4	базові знання з інформатики
ОК 2.5	базові знання з історії України та філософії
ОК 2.6	базові знання з археології
ОК 2.7	базові знання з історії Східної Європи
ОК 2.8	ОК 1.1, ОК 2.2
ОК 2.9	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 2.2, ОК 2.3, ОК 2.4
ОК 2.10	ОК 1.1, ОК 1.2, ОК 2.1-ОК 2.9

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи – дипломної роботи магістра.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми у сфері історії та археології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота або її реферат має бути розміщена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОКЗ 1.1	ОКЗ 1.2	ОКП 2.1	ОКП 2.2	ОКП 2.3	ОКП 2.4	ОКП 2.5	ОКП 2.6	ОКП 2.7	ОКП 2.8	ОКП 2.9	ОКП 2.10
ЗК 1				•	•			•	•	•	•	•
ЗК 2	•	•		•		•						
ЗК 3	•					•					•	
ЗК 4	•							•		•		•
ЗК 5			•	•	•					•		•
ЗК 6	•	•				•				•	•	•
ЗК 7				•			•		•			•
ФК 1		•		•			•	•			•	•
ФК 2	•			•	•	•		•		•		•
ФК 3					•		•	•	•			
ФК 4				•								
ФК 5			•	•	•	•				•	•	•
ФК 6			•		•		•		•		•	
ФК 7				•			•	•				
ФК 8			•	•		•			•		•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОКЗ 1.1	ОКЗ 1.2	ОКП 2.1	ОКП 2.2	ОКП 2.3	ОКП 2.4	ОКП 2.5	ОКП 2.6	ОКП 2.7	ОКП 2.8	ОКП 2.9	ОКП 2.10
ПР 1			•		•			•	•	•		•
ПР 2				•	•	•		•		•		•
ПР 3		•		•	•							•
ПР 4				•		•	•				•	
ПР 5	•		•	•	•	•		•		•	•	•
ПР 6	•						•	•		•		•
ПР 7	•			•		•				•	•	•
ПР 8	•	•				•	•			•		•
ПР 9				•					•		•	•
ПР 10			•	•			•	•	•		•	
ПР 11							•			•		•
ПР 12			•			•		•	•		•	
ПР 13				•	•					•		•